

Varför tappar evangeliet om Jesus mark?

DEN FANTASTISKA BERÄTTELSEN om Jesus fortsätter att orsaka ringar på vattnet ut över hela världen. Den berör än idag människor runt hela vår jord. För människor i djupaste mörker, förnedring och förtvivlan förmår evangeliet om Jesus att väcka hopp, föda liv och ge vägledning till liv. Varför är det så? Kraften i evangeliet om Jesus ligger huvudsakligen inte i att det är fantastiskt utan i att det är sant. Det är därför som Jesus fortfarande är en viktig person i historien och därför som evangeliet än idag har livgivande konsekvenser med sig. Evangeliet om Jesus Kristus är sanning och liv.

Även i vårt land gör evangeliet ännu ett märkbart kulturellt avtryck – om än det försvagats. Vid ELM:s födelse för hundra år sedan stod kristendomen till synes mycket stark och hade en plats i den svenska offentligheten. Den organiserade lågkyrklighetens inre angelägenheter var på den tiden dagens nyheter även i svensk press. Mycket har hänt sedan dess. Klassisk kristendom har tappat mark i vårt land. Det har blivit så att Bibeln inte längre tas på något större allvar. Vanlig är uppfattningen att den bara innehåller myter – inte trovärdiga historiska skildringar av faktiska händelser. Även om evangeliet går framåt utanför Europa, i Afrika, Asien och Sydamerika gör det inte det hos oss. Vad beror det på? Innebär det inte för oss en utmaning att ställa sanningsfrågan igen? Jag tror att det gör det.

I sitt anförande vid ELM:s jubileumshögtid

2011 i Stockholm gjorde Stefan Gustavsson gällande att förklaringen till kristendomens tillbakagång ligger i att ett nytt grundläggande betraktelsesätt fått makt över sinnena (s. 4–11). Den kristna världsbilden har ersatts av ett strikt materialistiskt synsätt. Det innebär att det inte finns något verkligt utöver det vi kan se eller registrera med våra fem sinnen, dvs. det materiella. Fantastiska inslag – av Guds ingripanden eller tal i historien – kategoriseras med en sådan utgångspunkt automatiskt som omöjliga liksom berättelser av nödvändighet förvandlas till sagor eller legender.

I så fall kan förklaringen till kristendomens tillbakagång i Sverige vara vår bristande uppmärksamhet på förändrade grundantaganden om verkligheten – lika gärna som ett tecken på kristendomens intellektuella svaghet i sig. Förändringen har skett gradvis och tagit tid men sitter idag hos många svenskar – även intellektuella – så djupt att de inte alltid förmår erkänna eller se möjligheten av andra synsätt (jfr exemplet Linnéuniversitetet, s. 9). Det är förvånande att tanken inte skulle vara mer tånjbar än så. Det får mig närmast att tänka på indoktrinering och hjärntvätt. Är det en helt obefogad tanke? Hur fritt är vårt tänkande egentligen idag? För mig verkar det som om vår kultur omärkligt har svepts in i dimma. Evangeliets strålar av ljus och liv kan inte nå fram till oss med verklig upplysning – med mindre än att dimman lättar.

Jag tror att det därför är en central uppgift

för oss att i samtal, förkunnelse och debatt peka på vikten av att vara medveten om vilka grundläggande antaganden som finns i vår hållning och vårt tänkande. Någon självklar utgångspunkt för vårt tänkande – som den logiska positivismen på 1900-talet föreställde sig – finns inte. Sanningen är att vad som finns är ett mindre antal alternativa grundhållningar, eller världsbilder, som bör jämföras med varandra och strällas mot verkligheten.

I detta nummer presenteras även den så kallade intelligent design-rörelsen, som i någon mån låtit tala om sig även i Sverige. Mats Selander beskriver i sin artikel även vetenskaps-samhällets respons på rörelsens nya och utmanande idéer (s. 24–28). Även den reaktionen – som den beskrivs i artikeln – väcker frågor om vår tids verkliga öppenhet och intresse för sanning. Om toleransen för ett fritt utbyte av idéer på universitet och i samhälle verkligen är i avtagande, är det inte lämpligt för en kristen att vara vare sig naiv, okunnig eller tyst.

Förutom sanningsfrågans centrala betydelse är svaret på varför evangeliet alls går framåt, i det förflutna såväl som idag (för närvarande i huvudsak utanför Europa), också att det är ett Andens verk. I Luthers förklaring till tredje trosartikeln om den Helige Ande står att ”jag tror att jag inte av mitt eget förnuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, utan den Helige Ande har kallat ...”. Utan Andens aktiva handlande genom den information om historiska fakta och dessas betydelse som Ordet ger, kommer vi inte till någon frälsande tro. Erik J. Andersson, missionsledare i ELM, riktar i sin artikel i detta nummer fokus på vad som sägs om Anden och hans verk i *en* bibelbok, nämligen Petrus första brev (s. 12–16). Han låter Petrus undervisning i brevet belysa bland annat det grundläggande förhållandet mellan Anden och Ordet.

Ett grundläggande resultat av Andens handlande är den samlade gemenskapen av kristus-

troende, ”de heligas samfund” eller helt enkelt ”församlingen”. Bibelns undervisning om församlingen eller kyrkan är mångfacetterad och rik, vilket Lars-Åke Nilsson visar i sin artikel ”Kärt barn har många namn” (s. 17–23). Han visar också att den bibliska undervisningen om kyrkan öppnar upp hisnande perspektiv in mot Guds innerligt goda och trofasta kärlekshjärta och mot en underbar framtid med honom för de räddade.

Bibelns framtidsvision är intimt förknippad med Jesu uppståndelse från de döda. Den händelsen har världsomvälvande konsekvenser för synen på vår mäktige fiende, döden. Jesus har verkligen besekrat döden och Luther visar i en välargumenterad betraktelse hur radikalt utmanande Paulus undervisning om Jesu uppståndelses följder är för oss människor (s. 31–32). Luther må vara en gammal figur med det går knappast att med fog påstå att han skulle vara slätstruken eller *comme-il-faut*. Läs – och tro evangeliet om Jesus den uppståndne!

Evangeliet är sanning och liv. Det får inte förnekas i ett felaktigt nit att vara dagens materialistiskt orienterade människa till lags. Det får inte heller tystas ned av missriktad respekt eller rädsla för bullriga men enkelspåriga ateister – eller vetenskapsmän, journalister eller politiker. Tvärtom ska evangeliet predikas fullt ut, i offentligheten och med betoning av att vissa grundantaganden om tillvaron inte alls är givna på förhand, utan bör prövas innan någon tar dem till sig. Vi har anledning att räkna med att en sådan förkunnelse av evangeliet om Jesus kommer att följas av den Helige Andes välsignelse.

Peter Henrysson

Redaktör